

Våråtgärder i gräsfrövallen

Detta är nummer två av nyhetsbrevet Ekovallfrödling. Nu är det dags att tänka på diverse åtgärder i gräsfrövallen. Det är både putsning av gammal förna, hackning, ogräsbekämpning och insådd av ny vall som är akutellt.

Läs mer om ekologisk vallfrödling på www.jordbruksverket.se/ekovallfro.

Kolla dina vallar

Där snön har legat länge på otjälad mark kan det finnas snömögelskador. Kolla över dina vallar och speciellt känsliga är rajgräsen. Vi hade en besvärlig och blöt höst på många håll. Det har kanske gjort att planerade åtgärder inte blev gjorda i höstas. Utebliven putsning på hösten kan till viss del repareras på våren genom att gå ut och putsa så fort det gamla materialet är torrt och innan tillväxten sätter igång, för att inte riskera att tillväxtpunkten skadas. Genom att slå sönder förnan släpps ljuset ner bättre vilket gynnar skotttillväxten.

Hacka när jorden reder sig

Hackningen är viktigast i de yngre vallarna. Vänta tills vallen har kommit igång och börjat växa, för att inte stressa grödan i onödan. Problemgräsen finns redan i beståndet vilket gör att man inte behöver vänta på vårgroningen. Hacka när jorden reder sig så att hackan gör ett bra jobb och efterharven orkar lägga upp ogräsen på ytan. Är det mycket blött i marken kan ogräsen växa fast igen. I äldre vall är det främst kvickrot som utvecklar sig och kan bli ett problem. Radhackning kan reducera problemen mellan raderna. Det krävs en stabil hacka för att skären ska gå ner i en äldre vall. I svinglarna

är hackningen också ett sätt att se till att beståndet inte tätar till för mycket.

Om du har sten i fältet överväg att välta efter hackningen.

Örtogräsen i förstaårsvallen

Ogräsproblemen varierar mellan de olika gräsfröarterna, men ett av de stora problemen är hur man ska klara örtogräsen i förstaårsvallen? Baldersbrå är ett svårt ogräs att rensa bort i timotej och i de övriga gräsarterna kan det ställa till problem vid tröskningen. Även andra örtogräs kan orsaka problem vid rensningen som t ex harkål och lomme. Om man förenklar resonemanget lite finns det tre olika vägar att fundera på.

1. Så in på vanligt sätt i t ex spannmål. Första vallåret tar du en ensilage- eller höskörd på vallen. Till andra vallåret är örtogräsen inget problem. *Mycket säker metod, men som kräver avsättning för grovfoder.*
2. Så in för radhackning. Det kan göras på flera sätt, men det vanligaste är att så in mellan raderna på spannmålen, som är sådd på 25 cm radavstånd. Utsädet av vallfrö och insåningsgröda kan också blandas och sås i samma rad. Denna

metod fungerar bra i höstraps, men även i korn och vårvete. En annan variant är att spannmålen sås på 12,5 cm och insådden på 25 cm för radhackning under vallåret.

Kräver tillgång till radhacka. Viktigt med bra etablering i raderna.

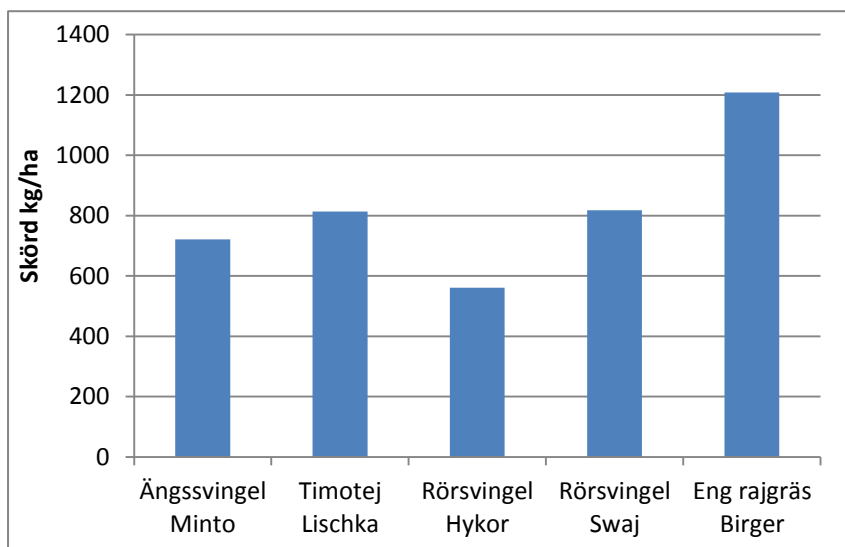
3. Så in vallen på 12,5 cm radavstånd och satsa på en kraftig insädd. Är insådden tillräckligt kraftig på hösten insåningsåret blir det inte mycket örtogräs i förstaårsvallen. Insädd i höstraps på hösten, eller i höstvetete på hösten har gett bra resultat i försöken (se nedan). Görs insådden i vårsäd är risken ganska stor för problem med baldersbrå och andra örtogräs under första vallåret.

Beror mycket på vilken insåningsgröda du väljer. Var beredd på att det kan bli problem.

Insädd i höstvetete på hösten

Två försök skördades under 2012. Insådderna gjordes hösten 2010 direkt efter höstvetesådden. Både höstvetete och vallfrö såddes med 12,5 cm radavstånd. Fröinsådden är gjord på tvären mot höstvetetes sårriktning.

Diagram 1: Skörd i kg/ha av olika gräsfröarter 2012 i två försök (Östergötland och Örebro).

Alla arter har avkastat bra, men engelskt rajgräs ligger högst. Ogräsmängden under första vallfröåret har varit låg.

Under 2012 gick framförallt timotej och engelskt rajgräs i ax ovanför höstvetet. I ett av försöken mättes höstveteskörden och där gav timotej och engelskt rajgräs en skördesänkning på ca 1000 kg/ha. Dessa två arter etablerar sig mycket lätt på hösten och bör inte sås för tidigt. Ängssvingel och rörsvingel har inte gett samma påverkan på höstvetet.

Nya försök skördas i år

Tre nya insådder i höstvetete på hösten finns för skörd 2013. I två av de nya insådderna gjordes sådden i mitten av september. Hösten var mycket varm vilket gav kraftiga insådder.

Idag rekommenderas ofta att insädd av engelskt rajgräs i höstvetete görs på våren. Detta för att rajgräset inte ska konkurrera för hårt med höstvetet och påverka veteskörden alltför negativt. När insådder görs i höstvetete gäller det alltid att se upp med spillvete i frövallen.

Resultaten i denna pågående försöksserie är preliminära och det är först när de tre nya försöken skördats som det går att dra säkrare slutsatser.

PER STÅHL, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPET, LINKÖPING

Redaktion:

Katarina Holstmark, Jordbruksverket, e-post: katarina.holstmark@jordbruksverket.se

Gunilla Larsson, Svensk raps, e-post: gunilla.larsson@svenskraps.se

Tore Dahlquist, Lantmännen Lantbruk, e-post: tore.dahlquist@lantmannen.com